

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/101/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1711216336
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lea Stovičková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:1711216336.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ley Stovičkovej a sudkýň JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Daši Kontríkovej v právnej veci starostlivosti o maloletých : 1/ J. M., nar. XX.X.XXXX a 2/ K. M., nar. XX.X.XXXX v súčasnosti v Detskom domove v J., zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: Bc. E. Y. - M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX a Ing. A. Y., nar. XX.X.XXXX a zomrelého XX.X.XXXX, o návrhu navrhovateľov - starých rodičov maloletých : U. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom L., K. XXXX/XX a Ing. Y. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom L., K. XXXX/XX, o nariadenie ústavnej výchovy, o odvolaní matky maloletých proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 8. apríla 2013, č. k. 13 P/4/2012-148 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Trnava zo 4. septembra 2013, č. k. 13P/4/2012-185, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním nariadil nad maloletými ústavnú výchovu, ktorú budú vykonávať v Detskom domove J. a uložil matke maloletých detí 6 mesačnú lehotu na úpravu rodinných a sociálnych pomerov. Dopĺňacím rozsudkom uložil matke maloletých povinnosť platiť výživné na maloletých po 50 eur mesačne na každého so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci vopred Detskému domovu J. od právoplatnosti rozsudku o nariadení ústavnej výchovy nad maloletými.

Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 54 ods. 1 a 2 zákona o rodine a vážnym narušením výchovy oboch maloletých, keď iné výchovné opatrenia nevedli k náprave a rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti z vážnych dôvodov a maloletých nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti. Vychádzal z toho, že otec maloletých zomrel a matka nie je schopná zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletých, pretože je nestabilná po psychickej stránke a nie je vysporiadaná s alkoholickými nápojmi. Zohľadnil, že maloletí boli počas svojho života, počas dlhšieho obdobia, opakovane vystavovaní situáciám, ktoré mohli u nich zanechať trvalé následky na psychike. I keď maloletí boli zverený uznesením z 23.1.2012 č. k. 13/4/2012-55, právoplatným 6.2.2012, starým rodičom, navrhovateľom v tomto konaní, dospel k záveru, že uvedené opatrenie nevedlo k náprave stavu vo výchove a výžive maloletých, nakoľko starí rodičia síce prejavili snahu o pomoc pri osobnej starostlivosti o maloletých, ale neboli ju schopní zabezpečiť. V súčasnosti sa ambulantne liečia u psychiatra. Súd vychádzal zo skutočnosti, že starí rodičia, navrhovatelia v tomto konaní, nejavia skutočný záujem o maloletých a úmrtím syna strácajú akýkoľvek záujem o maloletých, dokonca spochybňujú otcovstvo ich syna voči maloletým. Dospel k záveru, že iné riešenie, než zveriť maloletých do ústavnej starostlivosti, neprichádza do úvahy, a len uvedeným spôsobom bude zabezpečená všestranná starostlivosť o

maloletých. Súd prvého stupňa dospel k záveru o najvhodnejšom opatrení zveriť maloletých do ústavnej starostlivosti vychádzajúc z toho, že v starostlivosti detského domova sa nachádzajú od novembra 2012 v náhradnej výchove v profesionálnej rodine Detského domova v J., kde majú zabezpečené všetky potreby pre riadnu výchovu a výživu. Výrok rozsudku o uložení šesť mesačnej lehoty matke na úpravu rodinných a sociálnych pomerov odôvodnil poskytnutím jej možnosti vykonávať prípadne v budúcnosti osobnú starostlivosť o maloletých, ktorá v súčasnosti z jej strany nie je možnou. Poskytol matke možnosť, aby sa liečila zo závislosti od alkoholu, prípadne aj iným psychiatrickým liečením preukázala, že bude schopná zabezpečiť maloletým do budúca riadnu výchovu a opateru. Dopĺňacím rozsudkom v zmysle § 166 ods. 1 O. s. p. rozhodol o vyživovacej povinnosti v zmysle § 81 ods. 1 a 2 zákona o rodine tým, že matke uložil vyživovacia povinnosť na každého z maloletých po 50 eur mesačne, z dôvodu, že v roku 2012 mala nulový príjem, i keď je podnikateľkou a podľa jej výpovede, žije z úspor a do budúcnosti plánuje odísť do zahraničia a riešiť svoju situáciu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie matka maloletých, ktorá navrhla rozsudok zmeniť a návrh na zverenie maloletých do ústavnej starostlivosti zamietnuť. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvého stupňa nesprávne zistil skutkový stav v danej veci, nakoľko ona ako matka sa vzorne, sústavne a všestranne stará o svojich maloletých, ktorým v jej domácnosti nič nechýba. Argumentovala svojím vysokoškolským vzdelaním, nadštandardnými príjmami, rodinným domov v obci Y. a tým, že maloletým poskytuje lásku, pohodlie, spokojnosť, domov a zabezpečuje podmienky všestranného duševného a fyzického vývoja. Poukázala na významnú úlohu starých rodičov a jej manžela, ktorý sú s maloletými vo frekventnom styku a majú spolu veľmi dobré vzťahy. Uviedla tiež, že neúnavne a sústavne kontaktuje pracovníkov sociálneho odboru, psychológov, pedagógov a všetkých zainteresovaných, do spolupráce. Uviedla, že navrátenie maloletých späť k rodičom, je v ich sociálnom, spoločenskom a psychickom záujme, pretože ústavné prostredie je pre ich psychický vývoj nevyhovujúce, traumatizujúce a hlavne nepotrebné. Navrhla vypočuť v konaní seba a svojho manžela k otázke ich úprimnej snahy, k súčasným pomeroch a možnostiam a schopnostiam vychovávať maloletých.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Poukázal na skutočnosť, že od umiestnenia maloletých sa situácia v prospech návratu do osobnej starostlivosti matky nezmenila, v priebehu troch rokov boli maloletí umiestnení v troch zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu, z ktorej skutočnosti vyplýva, že matka nevyvinula skutočnú snahu o riešenie prvotného problému jej zlyhania, ktorým je alkoholizmus, ktorý vyplýva aj zo znaleckého posudku, podľa ktorého matku možno zaradiť na začiatok druhej varovnej fázy závislosti od alkoholu. Uviedol, že maloletí boli vždy odobratí z rovnakého dôvodu, keď sa rodičia pohádali, matka i nebohý otec boli pod vplyvom alkoholu a došlo i k fyzickému napadnutiu. Matka i jej terajší priateľ X. Y. prejavili ochotu spolupracovať s referátom poradensko-psychologických služieb. Zo správy Detského domova J. vyplýva, že matka deti od veľkonočných sviatkov v marci 2013 do 17.5.2013 nenavštívila. Maloletým nikdy nič nepriniesla, ani hračky, ani oblečenie, ani sladkosti a na maloletých dobrovoľne neprispieva žiadnym výživným. Pri návštevách matky sa opakovane stávalo, že prišla napáchnutá alkoholom. Maloletí počas návštevy biologickej rodiny v akom oblečení odišli, v takom sa aj vrátili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O. s. p.) oprávnenou osobou - účastníčkou konania (§ 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 202 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu (§ 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Odvolací súd vo veci rozhodol podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, keďže vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Predmetom konania je nariadenie ústavnej výchovy nad oboma maloletými.

Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods. 2 zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Nariadením ústavnej starostlivosti dochádza len k faktickému obmedzeniu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a rodičia (osvojiteľia, resp. poručník) sú naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok (§ 54 ods. 3), samozrejme, pokiaľ nedošlo k zásahu do rodičovských práv a povinností podľa § 38, prípadne ak nebol dieťaťu ustanovený majetkový opatrovník podľa § 33 alebo poručník podľa § 56. Ako vyplýva už z ustanovenia § 44 ods. 1, pre ústavnú starostlivosť, ako aj ostatné formy náhradnej starostlivosti je charakteristická ich dočasnosť, preto ústavná starostlivosť by mala byť vždy len prechodným riešením; nariadenie ústavnej starostlivosti je len krajným a výnimočným opatrením. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená v prípadoch, keď ešte nie je narušená, ale je tu reálna možnosť jej narušenia, ktorá spočíva najmä v zlom rodinnom prostredí, nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti rodičov. Môže ísť o prípady, keď rodičia nadmerne požívajú alkoholické nápoje, nestarajú sa o dieťa, neposkytujú dieťaťu ani základné hygienické, materiálne a iné podmienky, nezabezpečujú dohľad nad maloletým dieťaťom a pod., teda vo výchovnom prostredí, v ktorom dieťa žije, sú závažné nedostatky spôsobilé narušiť výchovu maloletého dieťaťa. Ústavná starostlivosť nariadená z tohto dôvodu je opatrením predovšetkým preventívneho charakteru. Prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov, môžu spočívať v objektívnych dôvodoch na strane rodičov (väzba, výkon trestu odňatia slobody, smrť rodičov, ochorenie rodičov a pod.). Rozdelenie rodiny predstavuje veľmi závažný zásah do základných ľudských práv, a preto sa musí opierať o dostatočne pádne argumenty motivované záujmom. Za také možno považovať vystavenie detí násiliu alebo zlému zaobchádzaniu, pohlavnému

zneužívaniu, či "aspoň" nedostatok citového zázemia, znepokojivý zdravotný stav alebo psychická nerovnováha na strane rodičov (pozri rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bertrand proti Francúzsku, č. 57376/00; Couillard Kautery proti Francúzsku, § 261), prípadne nevyhovujúce životné podmienky alebo materiálny nedostatok v spojení s ďalšími okolnosťami. Ustanovenie odseku 5 upravuje jednu z obligatórnych obsahových náležitostí rozhodnutia, ktorým súd nariaduje ústavnú starostlivosť a ktorou je presné označenie zariadenia, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Z výživného určeného rodičovi alebo inej fyzickej osobe súdom sa uhrádzajú náklady za poskytnutú starostlivosť dieťaťu s nariadenou ústavnou starostlivosťou. Ak je rozsah súdom určeného výživného vyšší ako určená úhrada za poskytovanú starostlivosť, rozdiel patrí dieťaťu na tvorbu úspor, ktoré sú vedené na osobnom účte dieťaťa alebo na jeho vkladnej knižke. Ak je rozsah súdom určeného výživného nižší ako určená úhrada za poskytovanú starostlivosť, platenie rozdielu sa od rodiča nevyžaduje.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, a c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 3 každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z.). Podľa ods. 4 pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Minimálne výživné od 1.7.2013 je podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine vychádzajú z § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov 30% zo životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa 27,126 eur (z 90,42 eur).

Súd prvého stupňa na základe návrhu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Trnave z 13.10.2001 v zmysle § 75a O. s. p. uznesením z 23.1.2012 č. k. 13P/4/2012-55, právoplatným 6.2.2012, zveril oboch maloletých starým rodičom Ing. Y.S. a U.S. po tom, čo starí rodičia prejavili snahu o pomoc pri momentálnej starostlivosti o maloletých. Starí rodičia uviedli, že rodičia neboli schopní zabezpečiť starostlivosť o maloletých a i keď svoje zlyhanie oľutovali a snažia sa celú situáciu napraviť, v rozhodnom období sa ambulantne liečili u psychiatra, deti chodia z detského domova na pobyty k rodičom. Starí rodičia vysvetlili, že i keď nebývajú s maloletými deťmi a ich rodičmi vo Y., pár krát do týždňa vo Y. vypomáhajú pri opatere maloletých, chcú sa presťahovať do Y., ktorý prisľub nespĺnili.

V správe z 19.3.2012 kolízny opatrovník uviedol, že rodina obýva 5-izbový rodinný dom s kuchyňou. V čase návštevy bola hygiena v domácnosti ako aj zásoby potravín na dobrej úrovni, maloleté deti mali v domácnosti rodičov spoločnú izbu, každý vlastné lôžko, skrinky a podobne. Opakovaným šetrením kolízny opatrovník zistil, že v domácnosti neboli prítomní starí rodičia, ktorým boli maloletí na základe predbežného opatrenia zverení do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti.

Už predbežným opatrením Okresného súdu Pezinok zo 16.5.2011 č. k. 11 PPOm/2/2011-6, právoplatným 23.6.2011 a vykonateľným 16.5.2011, súd predbežným opatrením umiestnil maloletých do starostlivosti Detského domova R., so sídlom L., K. X, ktoré uznesenie Krajský súd v Bratislave uznesením z 10.6.2011 č. k. 12 CoPom/1/2011-50, právoplatným 23.6.2011, potvrdil. Okresný súd Pezinok uznesením z 9.8.2011 č. k. 12P/98/2011-25, právoplatným 9.8.2011, zrušil uznesenie zo 16.5.2011 č. k. 11PPOm/2/2011-6. Okresný súd Trnava uznesením z 13.10.2011 č. k. 37 PPom/1/2011-24, právoplatným 29.10.2011, okamžite umiestnil maloletých do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, do Detského domova, L. XX, V.. Uznesením z 23.1.2012 č. k. 13 P/4/2012-55, právoplatným 6.2.2012, zveril súd maloletých navrhovateľom do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti na čas do skončenia konania vo veci samej o zverenie maloletých detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti.

Uznesením Okresného súdu Trnava z 16.10.2012 č. k. 13P/4/2012-88, právoplatným 30.11.2012 a vykonateľným 16.10.2012, súd zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava z 23.1.2012 č. k. 13 P/4/2012-55 a nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil starým rodičom, navrhovateľom v tomto konaní, odovzdať maloletých do starostlivosti Detského domova J., R. XX. Krajský súd v Trnave uznesením z 20.11.2012 č. k. 11CoP/97/2012-105, právoplatným 13.11.2012, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Z oboch uznesení vyplynulo, že nebolo preukázané, že by starí rodičia, ktorým súd zveril deti predbežným opatrením do náhradnej starostlivosti, vykonávali túto starostlivosť riadne. Bolo preukázané, že starí rodičia starostlivosť nezabezpečujú, zlyhali opakovane pri výchove detí. Prvostupňový súd nariadil nové predbežné opatrenie, ktorým uložil povinnosť starým rodičom odovzdať deti do Detského domova Piešťany. Odvolací súd potvrdil toto uznesenie z dôvodu, že bolo preukázané, že je nutné dočasne upraviť pomery maloletých detí po tom, čo bolo preukázané, že starí rodičia nevládajú riadne zabezpečiť starostlivosť o svoje vnúčatá o čom svedčila aj správa kolízneho opatrovníka. Starí rodičia ponechali deti matke, ktorá im taktiež nedokáže zabezpečiť riadnu výchovu a opateru. Teda jediným riešením danej situácie bolo dočasné umiestnenie detí do ústavnej starostlivosti. Maloleté deti boli prijaté do zariadenia Detský domov J. 5.11.2012.

Zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Milady Harynekovej, CsC., pod číslom 4/2013 vyplýva, že vyšetrenie detí s matkou v spolupráci so sociálnou pracovníčkou Detského domova v J. bolo realizované 15.01.2013, v ktorom týždni zomrel otec maloletých. Zo znaleckého posudku vyplýva, že matka maloletých detí má svoje deti veľmi rada. Využíva príležitosť navštíviť ich a byť im v blízkosti. Tiež vyslovila názor, že deti potrebujú stabilné prostredie vlastného domova aj s matkou. Uviedla tiež, že ak by sa v náročných situáciách a okolnostiach vyskytla taká situácia, že by bolo potrebné túto ihneď riešiť, táto situácia by sa doriešila prípadným iným spôsobom. Avšak, je žiaduce matke detí zdôrazniť nutnosť úplnej abstinencie alkoholu a potrebu kontroly zo strany sociálnej kurately. Ak by sa ešte raz vyskytla situácia, z ktorej by boli deti ohrozené vplyvom alkoholu matky, bolo by nutné radikálne riešenie.

Z úmrtného listu vyplynulo, že otec detí Ing. A.S. zomrel XX.X.XXXX v L..

Kolízny opatrovník Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Trnave vypracoval správu 13.2.2013 za účelom doriešenia definitívnych pomerov maloletých detí a uviedol, že so závermi znaleckého posudku nesúhlasí. Maloleté deti boli v priebehu troch rokov umiestnené v troch zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu, vždy boli odobraté z toho istého dôvodu, keď sa rodičia pohádali a boli pod vplyvom alkoholu a došlo i k fyzickému napadnutiu. V ich domácnosti často zasahovala polícia. I keď so znaleckého posudku vyplýva, že matka detí sa snaží získať späť uznanie od svojich blízkych, nie je možné sa stotožniť s výsledkom znaleckého posudku, keďže je zřejmé, že matka detí je závislá na alkohole a otec detí zomrel. V konaní nebola preukázaná spoľahlivá schopnosť matky zvládnuť starostlivosť o svoje maloleté deti. Bolo by veľmi neskoro, ak by sa mala riešiť situácia radikálne po tom, čo by došlo opätovne k ohrozeniu detí pod vplyvom alkoholu matky. Kolízny opatrovník vyslovil názor, že je potrebné radikálne riešenie práve takým spôsobom, aby deti boli umiestnené do detského domova a aby neboli opätovne vrátené matke, aby neboli ponechané v tejto rizikovej starostlivosti matky, i keď na druhej strane matka s deťmi sa stretáva, deti navštevuje, má možnosť a povolenie si ich brávať do domácnosti na konkrétnu dobu. Poukázal, že nie je žiadna garancia na strane matky, že by zvládala starostlivosťou o dvojčatá, keď sama znalkyňa v znaleckom posudku upozorňuje na zníženú

sebakontrolu matky a jej sklon k impulzívnemu správaniu. Odporučil uložiť matke šesť mesačnú lehotu na úpravu rodinných a sociálnych pomerov, v ktorom období by mala možnosť preukázať, že zabezpečí pre svoje deti riadnu výchovu a opateru v prostredí bez alkoholu a upraví si svoj psychický stav.

Starí rodičia na pojednávaní 8.4.2013 uviedli, že po smrti ich syna je situácia po psychickej stránke nezvládnuteľná a nemajú možnosť venovať sa svojim maloletým vnukom, ktorých ani ich nenavštevujú. Matka detí uviedla, že má pravidelný kontakt s deťmi, navštevuje ich, bráva si ich k sebe v určité dni, približne každé dva týždne. Uviedla, že je podnikateľka a pracuje s realitami. Uviedla, že už dlhšiu dobu nežila v spoločnej domácnosti s otcom maloletých, rozišli sa v decembri 2012.

Zo správy Detského domova J. z 2.4.2013 vyplýva, že pri príchode 5.11.2012 maloletí boli naviazaní na matku, matka bola po úraze na oku a otec pod vplyvom alkoholu. Maloletí po odchode rodičov trochu plakali, ale nakoniec sa nechali zamestnancami ústavu obliecť a odvieť do profesionálnej rodiny, v ktorej sa maloletí adaptovali veľmi rýchlo a dobre, i keď matku spomínajú. Deti sociálne zaostávali, mali problémy so sebaobsluhou a rečou. J. aj s nočným pomočovaním a zlými snami. Stretnutie detí prebiehalo pôvodne s rodičmi priebežne. Na Vianoce 2012 boli doma vo Y., otec bol už v tom čase hospitalizovaný vo veľmi zlom zdravotnom stave. Vo februári 2013 matka začala s novým partnerom chodiť za maloletými spoločne, viackrát sa stalo, že keď prišla pre maloletých, matka bola napáchnutá alkoholom. Maloletí sa v profesionálnej rodine rozvíjajú a polepšili si aj v samoobsluhy a v reči.

Zo záverov dokazovania vykonaného v danej veci vyplývajú skutkové závery, ktoré po právnom vyhodnotení a podradení pod citované právne normy, dávajú jediný záver o tom, že jediným možným riešením výchovy a výživy oboch maloletých je nariadenie ústavnej výchovy, ktorým spôsobom správne rozhodol aj súd prvého stupňa. Správne zohľadnil, že iná možnosť výchovy a výživy maloletých nie je možnou, nakoľko predchádzajúce opatrenie, zverenie maloletých do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, ako jediným možným blízkym príbuzným, nevedlo k náprave nepriaznivej životnej situácie maloletých, nakoľko stará rodičia, i keď prejavili verbálny záujem o maloletých, nenaplnili ho reálne, čím neprišlo ani k naplneniu súdneho rozhodnutia, ktoré súd zrušil. Nepriaznivú životnú situáciu maloletých spôsobila nedostatočná a život a zdravie maloletých opakovane ohrozujúca spoločná osobná starostlivosť pôvodne oboch rodičov maloletých, ktorí pod vplyvom alkoholických nápojov starostlivosť o maloletých zanedbávali natoľko, že pre riešenie vzniknutej situácie bolo potrebným maloletých opakovane z rovnakého dôvodu rodičom odobrať, ktoré riešenie bolo jediným možným, i keď krajným riešením. Zo správy detského domova vyplynulo, že maloletí boli zanedbaní oproti svojim vrstovníkom v sociálnych návykoch, ktoré oneskorenie v profesionálnej rodine postupne vyrovnávajú. Niet preto dôvodu meniť správne rozhodnutie súdu prvého stupňa. Na uvedenom závere nemení nič ani návrh matky predniesť slovné svoj úprimný záujem o maloletých, o ktorom odvolací súd vzhľadom k tomu, že nie je naplnený aj reálnymi činmi, odôvodnene pochybuje. Napokon matke bola poskytnutá šesť mesačná lehota pre úpravu svojich psychických problémov, brániacich jej v riadnej starostlivosti o maloletých. Odvolací súd však nepochybuje o vzájomnej láske medzi matkou a jej maloletými, ktorá však nestačí pre zabezpečenie najlepšieho záujmu maloletých na ich zdravej výchove a výžive, v ktorom prípade je nevyhnutnou ingerencia štátu do rodinných vzťahov, ako je tomu aj v danom prípade. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru o správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý nad maloletými nariadil ústavnú starostlivosť, keďže ich otec objektívne nemôže zabezpečiť starostlivosť o maloletých, keďže zomrel a matka zo subjektívnych dôvodov na svojej strane nemôže o maloletých zabezpečiť starostlivosť a iné opatrenie, zverenie maloletých starým rodičom nevedlo k náprave stavu. Správne rozhodol súd aj o výživnom na maloletých vo výške 50 eur, ktoré porovnávajú s minimálnou výškou výživného 27 eur, ukladaného rodičom bez akéhokoľvek príjmu, je výživným primeraným, vzhľadom ku skutočnosti, plynúcej z výpovedi matky o tom, že žije z úspor z podnikania.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil z dôvodu vecnej správnosti v zmysle § 219 O. s. p. O trovách odvolacieho konania odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 O. s. p. podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže konanie v danej veci starostlivosti o maloletých v zmysle § 81 ods. 1 O. s. p. sa mohlo začať aj bez návrhu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.